

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 471/2024
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Душан Самарџић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, Огранак ЕПС снабдевање, Сектор за подршку гарантованом снабдевању Крушевац, ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4598/22 од 10.10.2023. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4598/22 од 10.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4598/22 од 10.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу П1 227/20 од 07.10.2022. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да јој је радни однос по основу уговора о привременим и повременим пословима код туженог прерастао у радни однос на неодређено време почев од 01.03.2020. године са свим правима и обавезама радног односа на неодређено и да се тужени обавезе да је врати на рад и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побјану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...10/23) - ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у периоду од 01.01.2017-31.01.2020. године била радно ангажована код туженог на пословима ... и друге послове по налогу непосредног руководиоца по основу 11 закључених уговора о обављању привремених и повремених послова. Уговори су закључивани на три месеца. Тужиља је код туженог обављала послове у континуитету, без прекида. Дана 28.02.2022. године, понуђено јој је да потпише споразум о престанку радног односа и закључи уговор са "Протентом термоелектране Обреновац".

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиље, позивом на одредбе члана 27е став 34. Закона о буџетском систему, с обзиром на то да је тужени корисник јавних средстава. По оцени нижестепених суда наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време применом одредбе члана 105. цитираног закона, због чега нису испуњени услови за преображај тужиљиног радног односа код туженог у радни однос на неодређено време.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14), прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба (став 1). Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Чланом 197. став 1. ЗОР прописано је да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години закључити уговор о обављању привремених и повремених послова. Законско ограничење трајања привремених и повремених послова не може се према наведеној одредби продужавати.

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник

РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35, којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС" бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе члана 37. Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време и у односу на одредбе члана 32. Закона о раду, којима је прописано да ако послодавац не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад, а што произилази из одредбе члана 105. Закона о буџетском систему.

Код утврђеног да је тужила на основу више сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима, обављала истоврсне послове у периоду 01.01.2017-31.01.2020. године, да закон ту врсту рада третира као рад ван радног односа, то није било услова да се утврди да је тужила засновала радни однос на неодређено време код туженог, будући да се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе. Код наведеног, законитост радног ангажовања тужиле у смислу одредаба Закона о раду у предметном периоду не утиче на другачију одлуку о тужбеном захтеву.

Наводима ревизије тужиле о томе да је све време била радно ангажована за обављање послова који, по својој природи, не представљају привремене и повремене послове, већ су у питању послови за којима је постојала стална потреба и да је тужила фактички била у радном односу, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Тужила је код туженог била радно ангажована по уговорима о обављању привремених и повремених послова у периоду када он, као корисник јавних средстава није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај. Из изнетих разлога нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**